



ТОК В РЕЗЕРВОАРА

На 29 април 1899 г. белгийският автомобилен състезател Камий Женаци за първи път преминава скоростта от 100 километра в час. Ерата на двигателите с вътрешно горене все още не е настъпила и автомобилът "Жаме Контант" е задвижван с... ток. Над един век по-късно електромобилите отново са на мода.

Да изминеш сто километра за 3 лв. е мечтата на всеки шофьор по света, особено при ужасните цени на петрола. За непознатите - такива автомобили съществуват. И от догодина ще стават все повече. И дори не ползват нефт. А ток.

Тенденцията е световна, но една такава кола вече пътува в Пловдив. Тя е... "Варбург". И е един от няколко прототипа на електромобил в България. Създателите му Кръстю Морев от фирма "Транспортна електроника-91" и Петко Иванов от завода за електрокари "Балканкар - Рекорд" в Пловдив успяват да оборудват старата ГДР машина с италиански електрически двигател, регулатор и българска батерия. Максималната скорост на автомобила е 60 км в час, което го прави удобен за градски условия. Зареждането на акумулатора става за около шест часа. Според създателите на един от първите български електромобили подобна "конверсия" може да бъде направена на всяка кола независимо от каква марка. Цената да станете по-икономични и "зелени" е между 8 и 10 хиляди лева.

Електромобилите не са някаква особена революционна новост - през последните десетилетия периодично се говореше за ползата от тях, обикновено по време на някоя петролна криза, припомня Economist. Сега за първи път изглежда, че

Бумът

на колите на ток ще е дългосрочен. Почти всички големи автопроизводители планират да пуснат такъв модел на пазара до 2012 г. Един от първите беше Nissan, който залага огромни надежди на току-що дебютирания Leaf. По същото време Chevrolet представи широко рекламирания си Volt и започна доставки на първите си клиенти в САЩ. Ford ще направи премиера на електрическия си Focus в САЩ през следващата година. През 2012 г. пък Toyota ще покаже модифицирания си хибрид Prius, който вече ще използва само електричество. Отделно, някои малки "бутикови" производители също залагат бъдещето си на електромобилите като Tesla, Wheego, Fisker и Aptera.

Все още нито един консултант не може да се ангажира точно колко голям ще е пазарът на този род автомобили през следващите години. Експерти от индустрията прогнозираят, че колите от този тип ще са между два и три милиона през 2015 г., което е по-малко от 0.5% от всички автомобили по света. Все пак очакванията са до края на новото десетилетие делът им да скочи до 2-3 на сто. Според друго изследване на консултантската компания Gartner през 2030 г. ще се продават по 11 млн. електромобили в цял свят, или 8% от тогавашния пазар. Така че бум на колите на бъдещето ще има, но в каква степен, все още никой не може да каже.

Един от най-големите

Недостатък на електромобилите

е малкото разстояние, което могат да изминат с едно зареждане. Например батерията на Nissan Leaf издържа максимум 160 км, и то при икономично каране, а тази на Chevrolet

Volt два пъти по-малко (но пък има допълнителен бензинов агрегат). Пробегът на някои двуместни коли на ток не надхвърлят 50 км. Според експертите подобни разстояния са напълно достатъчни за градско каране, но изцяло обезсмислят излизането извън града, което ги прави по-подходящи за втора кола. Не на последно място и заради тези ограничения все още много потребители не са убедени в ползата от "зелена кола". Последните проучвания в САЩ показват, че по-малко от 7% от американците твърдят, че обмислят да си купят електрическа кола.

За да стимулират потребителите, някои правителства вече започнаха да предлагат редица облекчения и отстъпки при покупката на електромобил. В САЩ те достигат 7500 долара, докато във Великобритания са до 5000 лири. Началната цена на Nissan Leaf в САЩ е 32 000 долара, а на Chevrolet Volt - 41 000 долара. Производителите твърдят, че този тип автомобили са най-добрият начин за намаляване на емисиите вредни газове.

Не на последно място винаги остава въпросът наистина доколко зелени всъщност са електромобилите. Отговорът се крие единствено в това колко чисто е електропроизводството на съответната държава. Например в САЩ 75% от тока идва от изкопаеми горива, най-вече въглища. Което означава, че в бъдеще производството на електричество за все повече коли на ток може повече да замърсява околната среда от обикновените автомобили. Списание Economist също прави интересна съпоставка - негови експерти изчисляват, че на базата на сегашното производство на електричество във Великобритания електромобилите отделят 20% по-малко вредни емисии от бензиновите. И дори токът да става все "по-зелен", цените на електромобилите са високи и ползата от тях за намаляване на емисиите се оказва далеч по-скъпа за държавата. Списание цитира Ричард Пайк, изпълнителен директор на Кралското общество по химия, според когото замаяната на всички коли в страната със субсидирани от държавата електромобили ще струва на данъкоплатеца 150 млрд. лири и ще намали емисиите едва с 2%. За същите пари Великобритания може да подмени цялата си електрическа мрежа със слънчеви клетки и да намали вредните газове с над 30%.

В същото време поддръжниците на новите коли не виждат

Нищо опасно

за електрическите системи с навлизането на все повече електромобили. Те припомнят, че повечето коли ще се зареждат през нощта, когато натоварването е най-ниско и капацитетът на електроцентралите може да се използва по-добре.

Така че, ако скоро искате да си купите електромобил, изборът ви няма да е голям. Бумът от нови модели се очаква през 2012 г., а по-масирано навлизане - към 2015 г. Дотогава може или да заложите на малкото предложения на пазара, или по примера на споменатия по-горе "Варбург" - на тъй наречената конверсия на сегашния ви автомобил.

В-к „КАПИТАЛ”
23.12.2010г.